

اعلامیه مطبوعاتی
31/08/2025

راه اندازی محکمه مردمی برای زنان افغانستان در پیشگاه محکمه دایمی مردمی

ائتلافی متشکل از چهار نهاد جامعه مدنی افغانستان افتخار دارد راه اندازی محکمه مردمی برای زنان افغانستان را در پیشگاه «محکمه دایمی مردمی» اعلام نماید. این اقدام، ابتکاری سابقه‌ای در راستای مبارزه با معافیت از مجازات در قبال نقض حقوق زنان در افغانستان و پیش‌گیری از عادی‌سازی بیش‌تر ستم و سرکوب طالبان به شمار می‌رود.

در حالی که زنان و دختران افغانستان هم‌چنان هدف سرکوب سیستماتیک مقامات حاکم قرار دارند، و در شرایطی که برخی از دولت‌ها نیز به تدریج به سمت عادی‌سازی جنایات این گروه گرایش پیدا کرده‌اند، جامعه مدنی افغانستان تصمیم گرفته است با راه اندازی این روند مردمی برای عدالت‌خواهی، اقدام نمایند. با برگزاری دادگاه مردمی برای زنان افغانستان، جامعه مدنی این کشور و گروه‌های مدافع حقوق زنان مسیر دیگری برای مطالبه عدالت و پاسخ‌گو ساختن طالبان در برابر جنایات‌شان گشوده‌اند؛ مسیری که هم‌زمان فرصتی فراهم می‌آورد تا صدای زنان و دختران افغانستان در سراسر جهان شنیده شود.

از زمان بازگشت طالبان به قدرت در ماه آگست ۲۰۲۱، زنان و دختران در این کشور، با یکی از گسترده‌ترین عقب‌گردها در زمینه حقوق بنیادین بشر مواجه بوده‌اند. چنان‌که با محرومیت از آموزش در سطوح متوسطه و عالی، ممنوعیت اشتغال در تقریباً تمامی حوزه‌های کاری، و حذف سیستماتیک از عرصه‌های عمومی؛ اکنون زنان و دختران افغانستان با یکی از شدیدترین اشکال سرکوب مبتنی بر جنسیت در جهان معاصر، مواجه هستند. در داخل کشور صدای زنان عمداً خاموش ساخته شده و نقش و حضور آنان به حاشیه رانده شده است. اکنون خطر آن وجود دارد که از سوی جامعه جهانی نیز با سکوت و بی‌اعتنایی به فراموشی مضاعف سپرده شوند. با این وجود، روند عادی‌سازی مناسبات دیپلماتیک با رژیم سرپرست طالبان هم‌چنان ادامه دارد که آخرین مورد آن همانا به رسمیت‌شناسی غیر قابل توجه طالبان توسط فدراسیون روسیه می‌باشد.

چهار دادستان (سارنوال) از افغانستان، که هر یک در عرصه عدالت جزایی بین‌المللی و خشونت مبتنی بر جنسیت تخصص و تجربه قابل توجهی دارند، در حال تهیه اتهام‌نامه‌ای رسمی برای ارایه در پیشگاه محکمه هستند. در کنار آن‌ها یک «تیم تنظیم مدارک و شواهد» نیز موظف شده تا اسناد و مدارک مورد نیاز را جمع‌آوری نمایند. علاوه بر این، گروهی از متخصصان برجسته بین‌المللی در این روند با دادستانان همکاری نزدیک دارند. جلسات استماعیه محکمه با شرکت یک هیئت بین‌المللی از قضات برگزار خواهد شد. ترکیب هیئت قضات در هفته‌های پیش‌رو به‌طور رسمی اعلام خواهد گردید.

محکمه دایمی مردمی از تاریخ هشتم تا دهم اکتوبر سال جاری میلادی، جلسات استماعیه عمومی خود را در شهر مادرید، اسپانیا در همکاری با «انجمن حقوقدانان مادرید» برگزار خواهد کرد. این جلسات به صورت زنده برای مخاطبان در سراسر جهان، پخش خواهد شد. جلسات استماعیه عمومی فرصت بی سابقه‌ای را برای زنان و دختران افغانستان فراهم می‌سازد تا روایت‌ها و شهادت‌های خود را شریک سازند. هم‌چنین، اظهارات کارشناسانه از سوی اعضای جامعه مدنی، حقوقدانان، و متخصصان حقوق بشر در سطح جهانی نیز بخشی از این جلسات خواهد بود. انتظار می‌رود که هیئت قضایی، حکم نهایی خود را در نیمه‌ی نخست ماه دسمبر 2025 صادر کنند.

ائتلاف برگزارکننده محکمه، از تمامی دیگر سازوکارهای پاسخ‌گویی درباره‌ی افغانستان، به‌ویژه از صدور حکم بازداشت محکمه جزایی بین‌المللی علیه رهبران ارشد طالبان به اتهام ارتکاب جنایت علیه بشریت تعذیب مبتنی بر جنسیت در جولای 2025، حمایت و استقبال می‌کند. با این حال، این ائتلاف تأکید می‌ورزد که این اقدام هرچند مهم، اما به‌تنهایی برای تحقق عدالت کافی نیست. از این رو، روند محکمه دایمی مردمی بر ضرورت فوری اتخاذ اقداماتی گسترده‌تر و پایدارتر برای استقرار عدالت و تضمین پاسخگویی مؤثر در افغانستان تأکید نموده و خواهان رویکردی جامع، قربانی-محور و همه‌جانبه به عدالت انتقالی است.

یک تن از دادستانان می‌گوید:

«زمانی که جنایت علیه بشریت صورت می‌گیرد، خاموشی دیگر دولت‌ها خود یک جنایت است. محکمه مردمی برای زنان افغانستان، جهان را وادار خواهد ساخت تا به صدای زنان افغانستان گوش دهند.»

این محکمه بین‌المللی به صورت مستقل اسناد و شواهد مرتبط با تعذیب مبتنی بر جنسیت را به عنوان جرایم شناخته شده در چهارچوب حقوق بین‌الملل، بررسی کرده و نشان می‌دهد که چگونه سرکوب شدید زنان و دختران در افغانستان نه تنها با موازین حقوق بشر بین‌المللی، بلکه با آموزه‌های اسلامی نیز در تعارض قرار دارد. این روند قربانی-محور و مردمی زمینه‌ای را برای بلند شدن صدای زنان افغانستان فراهم نموده، شواهد حیاتی را جمع‌آوری، و خواستار پاسخ‌گویی مرتکبان تعذیب مبتنی بر جنسیت خواهد شد.

رخسار (اسم مستعار)، یک فعال از افغانستان، می‌گوید: **«ما نمی‌خواهیم جامعه بین‌المللی فقط با ما ابراز همدردی کند، ما خواهان عمل هستیم، و اکنون زمان عمل است.»**

اطلاعات تماس:

شماره تماس: +32496989296

آدرس ایمیل: afg-pt@rawadari.org

معلومات پس منظر:

درباره محکمه دایمی مردمی (PPT): این نهاد یک محکمه بین‌المللی مردمی است که به موارد نقض فاحش حقوق بشر، جنایات علیه بشریت، جنایات جنگی، و نسل‌کشی می‌پردازد. مقر اصلی این محکمه در شهر رم ایتالیا موقعیت داشته و تا کنون در سراسر جهان جلسات استماعیه برگزار کرده است. محکمه دایمی مردمی، متشکل از شبکه‌ای از متخصصان شناخته شده در سطح جهان می‌باشد. این محکمه بیش از 50 جلسه در سراسر جهان برگزار کرده است. در رابطه با افغانستان، محکمه پیش از این دو جلسه برگزار کرده است: نخست در سال 1981 در شهر استکهلم و دوم در سال 1982 در پاریس که هر دو جلسه به بررسی تهاجم نظامی اتحاد جماهیر شوروی به افغانستان در سال 1979 اختصاص داشتند.

ائتلاف برگزارکننده محکمه متشکل از چهار سازمان فعال در حوزه حقوق بشر است: رواداری، مؤسسه حقوق بشر و دموکراسی افغانستان (AHRDO)، نهاد پژوهش و توسعه (DROPS)، و مجمع مدافعان حقوق بشر (HRD+). از دسامبر 2024 به این سو، این چهار سازمان در چارچوب یک همکاری مشترک، با قربانیان، بازماندگان، علمای دین، وکلای بین‌المللی حقوق بشر، سازمان‌های جامعه مدنی، و محققان و متخصصان عدالت جزایی بین‌الملل، هم در داخل و هم در خارج از افغانستان، جلسات مشورتی، تبادل نظر و گفت‌وگو در مورد محکمه مردمی را برگزار کرده‌اند.

تاریخ‌های مهم:

دسامبر 2024: چهار نهاد، به محکمه دایمی مردمی یک درخواست رسمی مبنی بر برگزاری محکمه مردمی در مورد زنان افغانستان فرستادند؛
ژانوری 2025: محکمه دایمی مردمی درخواست ارائه شده را پذیرفت؛
جولای 2025: محکمه مردمی برای زنان افغانستان اعلام موجودیت کرد؛
هشتم - دهم اکتوبر 2025: جلسات استماعیه علنی محکمه با حضور با مشارکت شاهدان، قربانیان، متخصصان و جامعه مدنی در شهر مادرید، اسپانیا، برگزار می‌گردد؛
دسامبر 2025: هیئت قضایی محکمه دایمی، حکم نهایی خود را صادر خواهد کرد.

برای معلومات بیشتر در مورد محاکم‌های مردمی: به سند رواداری تحت عنوان مسیرهایی برای عدالت مراجعه کنید.